



Μετανάστευση

Saskia Witteborn

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΧΟΝΓΚ, ΧΟΝΓΚ

Τι είναι;

Ο όρος «μετανάστευση» αναφέρεται στη διαδικασία της μετακίνησης ατόμων από το ένα μέρος στο άλλο. Αυτή η μετακίνηση μπορεί να γίνει εντός μιας χώρας (εσωτερική μετανάστευση) ή προς διάφορες χώρες (διακρατική ή διεθνική μετανάστευση) και μπορεί να περιλαμβάνει μόνιμη ή εποχική διαμονή, ή κυκλική μετανάστευση (π.χ. επιστροφή στη χώρα προέλευσης). Στη μετανάστευση συντελεί ένα πλήθος παραγόντων, από οικονομικούς και πολιτικούς μέχρι κοινωνικούς (IOM, 2011), καθώς και περιβαλλοντικούς. Οι άνθρωποι μεταναστεύουν με σκοπό να βρουν καλύτερες ευκαιρίες για εργασία, εκπαίδευση και εισόδημα, με σκοπό να αλλάξουν τον τρόπο ζωής τους, ή με σκοπό να αποφύγουν τη φτώχεια, τον πόλεμο ή τη δίωξη (π.χ. πρόσφυγες).

Ποιος χρησιμοποιεί την έννοια;

Η μετανάστευση είναι αντικείμενο έρευνας από μελετητές πολλών κλάδων συμπεριλαμβανομένων των κοινωνιολόγων, των ανθρωπολόγων, των οικονομολόγων, των πολιτικών αναλυτών και των επικοινωνιολόγων. Στον κλάδο της επικοινωνίας οι ερευνητές έχουν επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στο πώς οι μετανάστες χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες επικοινωνίας για να διατηρούν επαφή με την οικογένεια και τους φίλους ή για να εκφράζουν πολιτική βούληση. Επίσης, έχουν ασχοληθεί με την κατανάλωση των μέσων μαζικής ενημέρωσης από τους μετανάστες, και με το πώς τα

μέσα αναπαριστούν τους μετανάστες στις κοινωνίες υποδοχής.

Πώς σχετίζεται με τον διαπολιτισμικό διάλογο;

Η μετανάστευση διασταυρώνεται με τον διαπολιτισμικό διάλογο, αφού τα άτομα που βρίσκονται εν κινήσει έχουν ανάγκη να μπορούν να συναναστρέφονται με τους ντόπιους, τους θεσμούς και τους φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων, καθώς και το αντίστροφο. Ο διαπολιτισμικός διάλογος, εν γένει, μπορεί να δώσει στους ντόπιους και τους μετανάστες τη δυνατότητα για μια γόνιμη επαφή με τις ομοιότητες και τις διαφορές τους, στην οποία εντάσσεται και η κατανόηση των τρόπων και των μέσων επικοινωνίας που διαμορφώνουν αυτές τις ομοιότητες και διαφορές.

Τι δουλειά παραμένει να γίνει;

Η μετανάστευση είναι μέρος της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης και για την κατανόησή της είναι αναγκαία μια διεπιστημονική οπτική. Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην αναπαράσταση των μεταναστών και στη διαμόρφωση των επαφών μεταξύ των ντόπιων και των μεταναστών είναι απαραίτητο να εξεταστεί, αφού αυτές οι πρακτικές έχουν μεγάλο αντίκτυπο σε έναν διασυνδεδεμένο πλανήτη όπου ο φόβος της διαφορετικότητας παραμένει μεγάλος και χρησιμοποιείται ως εργαλείο για πολιτικούς σκοπούς. Οι ερευνητές θα πρέπει να



μελετήσουν περισσότερο το πώς οι νέες τεχνολογίες δίνουν τη δυνατότητα στους μετανάστες να συμμετέχουν στις πολιτικές, κοινωνικοπολιτισμικές και οικονομικές διαδικασίες, να έρχονται σε επαφή με άλλους μετανάστες, και να δημιουργούν το αίσθημα του ανήκειν.

Βιβλιογραφία

Diminescu, D. (2008). The connected migrant: An epistemological manifesto. *Social Science Information*, 47(4), 565-579.

International Organization for Migration (IOM). (2011). *Key migration terms*. Retrieved from <http://bit.ly/1n8tfiy>

Madianou, M., & Miller, D. (2012). *Migration and new media. Transnational families and polymedia*. London: Routledge.

Papadopoulos, D., Stephenson, N., & Tsianos, V. (2008). *Escape routes. Control and subversion in the twenty-first century*. London: Pluto Press.

Rosenblum, M.R., & Tichenor, D. J. (Eds.) (2012). *Oxford handbook of the politics of international migration*. Oxford: Oxford University Press.

Witteborn, S. (2012). Forced migrants, new media practices, and the creation of locality. In I. Volkmer (Ed.), *The Handbook of global media research* (pp. 312-330). Malden, MA: Blackwell.

Μετάφραση: Αναστασία Καρακίτσου